

Saksframlegg

SELSKAPSKONTROLL AV TRONDHEIM RENHOLDSVERK AS

Arkivsaksnr.: 11/25804

::: Sett inn innstillingen under denne linja

Forslag til innstilling:

1. Bystyret er tilfreds med at Trondheim Renholdsverk AS har fulgt opp de politiske føringene og at organiseringen av konsernet er blitt mer ryddig i forhold til konkurranselovgevingen.
2. Bystyret er tilfreds med at Trondheim Renholdsverk AS kommer godt ut av sammenligningene med andre selskaper mht miljøstandard og gebyrnivå, men er mindre tilfreds med at selskapet kommer dårlig ut på arbeidsmiljø.
3. Bystyret ber rådmannen sammen med selskapet (konsernledelsen) om å gjennomgå de feil og mangler i selvkostkalkylen som fremkommer i revisjonsrapporten. Bystyret ber om at nødvendige korreksjoner foretas i selvkostregnskapet og at det utarbeides nye selvkostkalkyler.
4. Bystyret ber Renholdsverket dokumentere at salg av usortert papir til Retura skjer til markedspris.
5. Bystyret ber om at selvkostområdet blir tilgodesett med husleieinntekter for utleie av bygg som er finansiert over renovasjonsgebyret og som nå brukes til annet formål (herav utleie til Retura).
6. Bystyret ber selskapet (konsernledelsen) gå gjennom rutinene for dokumentasjon, kvalitetssikring og oppbevaring av de årlige selvkostkalkylene.
7. Bystyret ber rådmannen om å kvalitetssikre de årlige selvkostkalkylene. Det bør vurderes om det skal stilles krav til revisorbekreftet selvkostkalkyler for selskapet.
8. Bystyret ber rådmannen tydeliggjøre kravene til avkastning og utbytte i kommende eierskapsmelding for selskapet.
9. For øvrig tas rapporten til orientering.

::: Sett inn innstillingen over denne linja

... Sett inn saksutredningen under denne linja

Bakgrunn og problemstilling

Kontrollkomiteen vedtok i juni 2009 plan for forvaltningsrevisjon og selskapskontroll. I forbindelse med behandlingen av planen ble det bestilt en selskapskontroll av Trondheim Renholdsverk AS (TRV). Selskapet er konsernorganisert med datterselskapene Renholdsverket AS (Renholdsverket) og Retura Trondheim Renholdsverk AS (Retura). Trondheim kommune eier TRV 100 %. Renholdsverket driver med lovpålagt renovasjon overfor husholdningene og er underlagt selvkostbestemmelsene for kommunale betalingstjenester. Retura som har sin aktivitet opp mot næringskunder kan drives med fortjeneste. På bakgrunn av dette bestilte kontrollkomiteen en utvidet selskapskontroll. Undersøkelsen har følgende overordnede problemstillinger:

- Blir TRV drevet i tråd med bystyrets føringer?
- Er renovasjonsgebyret beregnet til selvkost?

Trondheim kommune

Revisjonens forvaltningsrevisjon er basert på dokumentgjennomgang og intervju.

Fakta

Revisjonen presenterer i rapporten følgende konklusjoner:

- Selskapet har i hovedsak fulgt opp de politiske føringene som er gitt til selskapet etter 2006. Dette gjelder i forhold til de føringene som ble gitt i tilknytning til bystyrets behandling av forvaltningsrevisjonsrapporten fra 2006 og bystyrebehandlingen av spørsmålet om organisering.
- Selskapet er organisert med tydelig skille mellom Renholdsverket (husholdning) og Retura (næring). Et vesentlig moment er at ingen av styrene i de ulike selskapene er like og at Renholdsverket har fått egen daglig leder og styreleder.
- Det er utbetalt årlig utbytte for regnskapsårene 2006 – 2009. Dette gjelder også for 2009 selv om konsernet gikk med underskudd. Krav til avkastning og utbytte bør tydeliggjøres i eierskapsmeldingen.
- Renholdsverket forholder seg til lov om offentlige anskaffelser. De fleste tjenestekjøp er konkurranseutsatt eller satt ut på anbud. Dette området blir årlig kontrollert av selskapets eksterne revisor.
- Renholdsverket kjøper ikke sorteringstjenester for papir, men selger dette usortert til Retura. Salg er ikke underlagt lov om offentlige anskaffelser, men for å unngå mistanke om krysssubsidiering må Renholdsverket dokumentere at salget skjer til markedspris. Slik dokumentasjon foreligger ikke i dag.
- Selskapet har etablert selvkostkalkyler fra og med 2006. Kalkylen er basert på de statlige retningslinjene for beregning av selvkost (H-2140). De direkte kostnadene som er i Renholdsverket er i hovedsak henførbare til selvkost.
- Behandlingen av internfaktureringen mellom selskapene er ikke behandlet til selvkost for årene 2008 og 2009. Interne transaksjoner skal elimineres og erstattes med kostnader beregnet til selvkost.
- Kapitalkostnader er gitt feil behandling for anleggsmidler eid av TRV og Retura. Enkelte anleggsmidler er blitt dobbelført, andre er beregnet med feil fordelingsnøkkel, samt at tap/restverdi for anleggsmidler eid av Retura er feilaktig belastet selvkostkalkylen.
- Bygninger som er finansiert av renovasjonsgebyret og som nå leies ut til Retura, må tilgodeses selvkostområdet.
- Samlet utgjør feilene rundt 15 mill kr som må korrigeres. I tillegg kommer eventuelle salgsgvinster eldre biler og husleieinntekter som ikke er tilgodesett selvkostområdet.
- Prosessen rundt utarbeidelse av selvkostkalkylen bør formaliseres og dokumenteres bedre. Vi mener dette i dag fremstår som noe uryddig og at det har gitt konsekvenser i form av feilbehandlinger.
- Rådmannen har det overordnede ansvaret for beregning av renovasjonsgebyret og bør derfor sørge for kvalitetssikring av gebyrgrunnlaget. Det bør vurderes om det skal stilles krav til revisorbekreftet selvkostkalkyle for selskapet.

Rapporten fra Trondheim kommunerevisjon, *04/2011-F Selskapskontroll av Trondheim Renholdsverk AS*, dokumenterer at TRV er organisert i tråd med bystyrets beslutninger. Rapporten viser til at organiseringen er blitt mer ryddig etter de endringene som bystyret vedtok sommeren 2010. Det er med

Trondheim kommune

disse endringene sikret et skarpere skille mellom konsernet og datterselskapene Renholdsverket og Retura. Endringene bidrar til tydeligere organisatorisk skille mellom konkurranseutsatt virksomhet (næringsavfall) og lovpålagt virksomhet (husholdningsavfall).

I rapporten fremkommer det at selskapet er miljøsertifisert og at de kan vise til god måloppnåelse på miljø. Undersøkelser der TRV sammenlignes med andre selskapet (benchmarking) viser for øvrig at selskapet kommer godt ut mht miljøstandard og gebyrnivå, men mindre godt ut i forhold til arbeidsmiljø.

Rapporten viser til rådmannens gjennomgang av TRV i 2007 (bystyresak 53/07) der det ble slått fast hvilke prinsipper som skulle legges til grunn for beregning av selvkost. Blant annet skulle internfaktureringen mellom selskapene elimineres og erstattet med beregnet selvkost etter kommunale regler. Rapporten viser til mangelfull oppfølging av selvkost i ettertid. Samlet er det beregnet at renovasjonsgebyret for perioden 2006 – 2009 er blitt feilaktig belastet med 15 mill.kr.

Rapporten peker på at prosessen rundt utarbeidelse av selvkostkalkylen kan bli bedre og kan gis bedre dokumentasjon. Kontrollen av selvkostkalkylene har vært mangelfull. Det bør utarbeides rutiner for kvalitetssikring av selvkostgrunnlaget.

Rapporten slår fast at det er rådmannen som har det overordnede ansvaret for beregning av renovasjonsgebyret, og rådmannen bør vurdere om det skal stilles krav til revisorbekreftet selvkostkalkyle for selskapet.

Konklusjon

Med utgangspunkt i de forhold som er omtalt i revisjonsrapporten og i punktene over legges saken frem til drøfting og vedtak.

Kontrollkomiteens sekretariat, 26.05.2011

Kari Aarnes
sekretariatsleder

Vedlegg:

Rapport 04/2011-F Selskapskontroll av Trondheim Renholdsverk AS

[... Sett inn saksutredningen over denne linja](#)